

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Yttrande över slutbetänkande Hälsa- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga (SOU 2022:6)

Länsstyrelsen i Västmanlands län har beretts möjlighet att lämna synpunkter på slutbetänkandet Hälsa- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga (SOU 2022:6) - S2022/01247.

Sammanfattning

Länsstyrelsen ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag, vilka syftar till att stärka den civila hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera allvarliga händelser i fredstid och under höjd beredskap. Målsättningen är att hälso- och sjukvården därigenom ska uppnå kapacitet att kunna utföra sådan vård som inte kan anstå, både vid fredstida kriser och i krig. Länsstyrelsen vill framhålla att avseende dessa angelägna uppgifter så utgör länsstyrelserna en naturlig samarbetspartner med regionerna.

Yttrande angående Hälsa- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga

Länsstyrelsens väljer att särskilt kommentera några av de förslag som utredningen lämnat.

4.6.1 I höjd beredskap och krig minskar personalen i den civila sjukvården

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att vid höjd beredskap och krig så kan Försvarsmaktens behov av legitimerad personal i krigsorganisationen, samt det faktum att samhällets funktionalitet i övrigt kan vara störd, förstärka bristen på sjukvårdspersonal i den civila hälso- och sjukvården. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att denna problematik uppmärksammas i hälso- och sjukvårdens planering för höjd beredskap och krig.

5.1.1 Ytterligare föreskrifter om planering och särskild larmfunktion

Utredningen gör bedömningen att det bör föreskrivas att kommuner och regioner i en plan ska fastställa hur samverkan och ledning av sjukvården

på olika nivåer ska utövas vid händelser som medför ett stort antal skadade eller sjuka samt vid katastrofer. Länsstyrelsen vill framhålla betydelsen av att länsstyrelsen, som geografiskt områdes-ansvarig på länsnivå, löpande hålls informerad om processen och resultatet av en sådan planering för att därigenom på ett effektivt sätt kunna utöva sitt geografiska områdesansvar.

5.2.1 Inrättande av ett beredskapsråd

Länsstyrelsen ställer sig bakom utredningens förslag om inrättandet av ett beredskapsråd vid Socialstyrelsen i syfte att ledande befattnings-havare i kommuner och regioner samt E-hälsomyndigheten, Folkhälso-myndigheten, Läkemedelsverket samt Försvarmakten ska kunna genomföra övergripande nationell planering på hälso- och sjukvårds-området. Länsstyrelsen anser dock att även de kommande civilområdes- cheferna bör vara representerade i ett sådant beredskapsråd.

5.3 Skyldighet för kommuner och regioner att hjälpa varandra vid katastrofer i vården

Utredningen föreslår att det ska införas bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen som innebär att om en kommun eller en region drabbas av en katastrof, så ska andra kommuner och regioner vara skyldiga att lämna hjälp. Länsstyrelsen vill mot bakgrund av den kommunala självstyrelsen framhålla betydelsen av att så långt som möjligt lösa uppkomna specifika hjälpbehov på frivillig grund, innan tvingande bestämmelser kommer till användning.

6.4 Beroenden till privata aktörer

Utredningen gör bedömningen att kommuner och regioners avtal med privata aktörer behöver utvecklas, bl.a. vad gäller krav som ställs på leverans av varor och tjänster vid fredstida kriser, vid höjd beredskap och i krig. Länsstyrelsen delar till fullo denna bedömning. Länsstyrelsen anser vidare att denna fråga bör vara prioriterad i kommunernas och regionernas kontinuitetsplaneringsarbete.

6.5 Sjukvårdens förmåga att hantera CBRN-händelser

Utredningen föreslår att Socialstyrelsen tillsammans med Folkhälso-myndigheten, Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Totalförsvarets forskningsinstitut ska ta fram rekommendationer avseende vilken grundläggande förmåga hälso- och sjukvården ska ha och vilken utrustning som bör finnas i alla kommuner och regioner på CBRN-området. Länsstyrelsen stödjer utredningens förslag och menar att sådana rekommendationer skulle bidra till att ge en starkare grund för den samordnande och stödjande roll som länsstyrelserna har vid CBRN-händelser.

6.7.6 Utredningens överväganden och förslag avseende hanteringen av avlidna

Länsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att sjukvårdshuvudmännen tillsammans med Länsstyrelsen, Försvarsmakten och Svenska kyrkan gemensamt behöver planlägga omhändertagandet av avlidna vad gäller masskadehändelser som innebär ett stort antal avlidna, så att detta omhändertagande svarar upp mot de behov som föreligger. Länsstyrelsen vill dessutom framhålla att även kommunerna sannolikt behöver delta i ett sådant planeringsarbete på länsnivå.

8.1.2 Särskilda aspekter på personalförstärkning i höjd beredskap

Utredningen gör bedömningen att det är angeläget att regeringen genomför den översyn av regelverken för personalförsörjning till det civila försvaret som aviserades i propositionen Totalförsvaret 2021-2025.

Länsstyrelsen delar denna bedömning samt att en sådan översyn bör beakta behoven av att kunna omfördela hälso- och sjukvårds-personal över landet i syfte att värna befolkningens liv och hälsa. Länsstyrelsen vill dock understryka betydelsen av att även länsperspektivet beaktas i en sådan översyn, eftersom de civilområdes-ansvariga länsstyrelserna kommer att ha ett övergripande geografiskt områdesansvar när det gäller civilt försvar inför och vid höjd beredskap (SFS 2022:525) där hälso- och sjukvården ingår som en viktig del.

9.2 Nationellt samordnat utbildnings- och övningsmaterial i katastrofmedicin och krisberedskap behöver tas fram och förvaltas

Utredningen föreslår att det behövs en nationell sammanhållen plan för utbildning och övning som stödjer kommuner, regioner och andra vårdgivare i den utbildning som behövs för att klara hälso- och sjukvårdens uppgifter vid händelser med många svårt skadade eller sjuka och vid katastrofsituationer. Länsstyrelsen anser att det är av vikt att även de civilområdesansvariga länsstyrelserna ges möjlighet att delta i ett sådant planeringsarbete.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande landshövding Ulrica Gradin med handläggare Joacim Rydmark som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Åsa Halldorf medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.